GENERALINIO ADVOKATO
JÁN MAZÁK IŠVADA,
pateikta 2009 m. rugsėjo 15 d.[1]

I — Įžanga

1. Šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikė *Nejvyšší správní soud* (Čekijos Respublikos Aukščiausiasis administracinis teismas) byloje tarp Milan Kyrian (toliau – pareiškėjas) ir *Celní úřad Tábor* (Taboro muitinė, Čekijos Respublika) (toliau – atsakovė) dėl atsakovės vykdomo akcizo mokesčio išieškojimo pagal *Hauptzollamt Weiden* (Veideno vyriausioji muitinė, Vokietija) atsakovui išduotą pranešimą apie mokesčius, kuris buvo įteiktas per *Ministerstvo financí – Generální ředitelství cel* (Čekijos Respublikos Finansų ministerija? Generalinė muitų direkcija).

2. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išaiškinti, ar pagal 1976 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvos 76/308/EEB dėl savitarpio paramos patenkinant pretenzijas, susijusias su tam tikromis rinkliavomis, muitais ir mokesčiais bei kitomis priemonėmis (su pakeitimais)[2], 12 straipsnio 3 dalį šis teismas turi teisę nagrinėti, ar pranešimas apie mokesčius yra vykdytinas ir ar jis buvo tinkamai įteiktas skolininkui. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat prašo išaiškinti, ar remiantis bendraisiais Bendrijos teisės principais, ypač teisingo bylos nagrinėjimo, gero administravimo ir teisinės valstybės, galima daryti išvadą, kad pranešimo apie mokesčius įteikimas skolininkui jam nesuprantama kalba, kuri, be to, nėra oficialioji Čekijos Respublikos kalba, yra trūkumas, kuris leidžia nutraukti vykdymą pagal tokį reikalavimą.

II — Bendrijos teisės aktai

3. Direktyvos 76/308 6 straipsnyje numatyta:

„1. Institucijai pareiškėjai paprašius, ta institucija, į kurią kreipiamasi, pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, taikomus panašioms

1 — Originalo kalba: anglų.
2 — OL L 73, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 1 t., p. 44.

pretenzijoms, kylančioms valstybėje narėje, kurioje yra pastaroji institucija, patenkinti, privalo patenkinti tas pretenzijas, kurios yra dokumento, leidžiančio vykdymą, objektas.

2. Šiuo tikslu bet kuri pretenzija, dėl kurios buvo pateiktas prašymas ją patenkinti, bus traktuojama kaip valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, pretenzija, išskyrus tuos atvejus, kuriems taikomas 12 straipsnis.“

4. Direktyvos 76/308 12 straipsnyje numatyta:

„1. Jeigu pretenzijos patenkinimo procedūros metu suinteresuota šalis užginčija pretenziją ir (arba) jos vykdymą leidžiantį dokumentą, priimtą valstybėje narėje, kurioje yra institucija pareiškėja, ta suinteresuota šalis pateikia ieškinį valstybės narės, kurioje yra institucija pareiškėja, kompetentingai institucijai pagal šioje valstybėje narėje galiojančius įstatymus. Institucija pareiškėja privalo apie ieškinį pranešti institucijai, į kurią kreipiamasi. <…>.

2. Kai tik prašomoji institucija gauna iš prašančiosios institucijos arba suinteresuotos šalies 1 dalyje nurodytą pranešimą, ji privalo sustabdyti vykdymo procedūrą iki tol, kol šiuo klausimu kompetentinga institucija priims sprendimą, išskyrus atvejus, kai pagal šios dalies antrą pastraipą prašančioji institucija reikalauja kitaip. <…>

Nepaisydama 2 dalies pirmos pastraipos, institucija pareiškėja, laikydamasi valstybėje narėje, kurioje ji yra įsikūrusi, galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų, gali prašyti institucijos, į kurią kreipiamasi, patenkinti užginčytą pretenziją, jei tai leidžia valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, atitinkami įstatymai ir kiti teisės aktai. Jei užginčijimo rezultatas vėliau yra palankus skolininkui, institucija pareiškėja privalo apmokėti visas išreikalautas sumas bei sumokėti reikiamas kompensacijas pagal valstybėje narėje, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, galiojančius įstatymus.

3. Jeigu užginčijamos vykdymo priemonės, kurių imamasi valstybėje narėje, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, ieškinys pateikiamas tos valstybės narės kompetentingai institucijai pagal tos valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus.

<…>.“

III — Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

5. 1999 m. liepos 2 d., *Hauptzollamt Weiden* priėmė „Milan Kyrian, Studniční 836, 39811 Protivín, Čekija“ skirtą sprendimą „Steuerbescheid“ (toliau – pranešimas apie mokesčius), kuriuo jam nurodė sumokėti 218 520 DM dydžio alkoholio akcizą. Pranešimas apie mokesčius buvo įteiktas 1999 m. rugpjūčio 6 d. per Čekijos Finansų ministeriją? Generalinę muitų direkciją.

6. 2004 m. rugsėjo 28 d. *Hauptzollamt Regensburg* (Regensburgo vyriausioji muitinė, Vokietija) pagal Tarybos direktyvos 76/308/EEB 6 straipsnį kreipėsi į Čekijos Finansų ministeriją? Generalinę muitų direkciją (toliau? institucija, į kurią kreipiamasi) dėl akcizo mokesčio nepriemokos išieškojimo pagal pranešimą dėl mokesčių. Prašyme patenkinti pretenziją kaip skolininkas yra įvardytas pareiškėjas, nurodant jo vardą, pavardę, adresą ir gimimo datą, o akcizo mokestinė nepriemoka kartu su bauda siekia 3 258 625,30 CZK.

7. 2004 m. gruodžio 6 d. raštu institucija, į kurią kreipiamasi, pretenziją dėl nepriemokos perdavė atsakovei. 2004 m. gruodžio 10 d. (reikalaujamo akcizo atžvilgiu) ir 2004 m. gruodžio 30 d. (baudos atžvilgiu) atsakovė pareikalavo sumokėti mokestinę nepriemoką per papildomą terminą. Dėl šių reikalavimų pareiškėjas padavė skundą, kurį *Celní ředitelství* České Budějovice (Česke Budejovicų muitinės direkcija, Čekijos Respublika) atmetė 2005 m. kovo 4 d. ir 2005 m. balandžio 6 d. Sprendimais.

8. 2006 m. kovo 6 d. atsakovė priėmė vykdomąjį įsakymą, kuriuo nurodė vykdyti mokestinę nepriemoką atliekant išskaitas iš pareiškėjo atlyginimo. Pareiškėjas dėl vykdomojo įsakymo pareiškė prieštaravimus, kuriuos atsakovė atmetė 2006 m. spalio 31 d. Sprendimu (toliau? ginčijamas sprendimas).

9. Pareiškėjas dėl ginčijamo sprendimo padavė administracinį skundą, kuriame, be kita ko, tvirtino, jog adresato identifikavimas pranešime apie mokesčius nurodant vardą, pavardę ir adresą yra nepakankamas, nes trijų asmenų (pareiškėjo, jo tėvo ir sūnaus) tokie duomenys yra vienodi. Dėl tų pačių priežasčių pranešimas apie mokesčius taip pat negali būti laikomas tinkamai įteiktu pareiškėjui, kai iš institucijos pareiškėjos pridėto įteikimo pranešimo tik matyti, kad vykdomasis raštas buvo įteiktas gavėjui „Milan Kyrian, Studniční 836, 39811 Protivín“, o tai, pareiškėjo teigimu, negali būti pranešimo apie mokesčius

tinkamo įteikimo asmeniškai pareiškėjui įrodymas. Toliau pareiškėjas skundėsi, kad jis nesuprato Vokietijos muitinės institucijų jam vokiečių kalba atsiųstų dokumentų ir negalėjo imtis atitinkamų teisinių veiksmų, siekdamas apginti savo teises. Pareiškėjas mano, kad jis neprivalo savo sąskaita atlikti Vokietijos muitinės institucijų raštų vertimų.

10. Česke Budejovicų apygardos teismas *(Krajský soud v Českých Budějovicích)* skundą atmetė 2007 m. kovo 14 d. Sprendimu Nr. 10 Ca 239/2006 - 40 (toliau? skundžiamas sprendimas). Pareiškėjas padavė kasacinį skundą dėl skundžiamo sprendimo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Kasaciniame skunde jis nurodo, kad pranešimas apie mokesčius nėra vykdytinas, nes jame nėra pakankamai apibrėžtai nurodytas skolininkas, kad jo nebūtų galima supainioti su kitais asmenimis. Atsakovė neturi teisės šį pranešimo apie mokesčius trūkumą ištaisyti savo nuožiūra pagal tai, kurio asmens atžvilgiu pranešimas apie mokesčius numato pareigą. Anot pareiškėjo, šio trūkumo taip pat negalima ištaisyti tuo, kad prašyme patenkinti pretenziją, kuriame pirmą kartą nurodyta pareiškėjo gimimo data, pareiškėjas yra įvardytas kaip vykdomojo rašto adresatas. Toliau pareiškėjas skundžia tai, kad pranešimas apie mokesčius jam nebuvo tinkamai įteiktas, ir tai neleido imtis veiksmų siekiant apginti savo teises, nes prie bylos pridėtame įteikimo pranešime yra nurodytas adresato vardas, pavardė ir gyvenamoji vieta, o to nepakanka norint įrodyti, kad vykdomasis raštas buvo įteiktas būtent pareiškėjui, o ne kokiam nors kitam asmeniui, kurio duomenys tokie patys. Pareiškėjas neigia, kad parašas ant įteikimo pranešimo yra jo. Be to, jis iki šiol neturėjo galimybės susipažinti su pranešimo apie mokesčius tekstu čekų kalba. Atsakovė laikosi nuomonės, jog nei jai, nei Čekijos administraciniams teismams nepriklauso nagrinėti pranešimo apie mokesčius priėmimo sąlygų ir turinio. Institucijos pareiškėjos prašyme patenkinti pretenziją akivaizdžiai matyti, kad pareiškėjas yra tiksliai identifikuotas kaip skolininkas. Jeigu prašyme patenkinti pretenziją būtų trūkę gimimo datos, atsakovė būtų paprašiusi institucijos pareiškėjos pridėti šią informaciją. Atsakovė mano, kad vykdomasis raštas pareiškėjui buvo įteiktas, nes tai matyti ir iš jo paties tvirtinimo, kad gavo Vokietijos muitinės institucijų dokumentus, kurie vis dėlto nepakankamai identifikavo asmenį, kuriam jie skirti, ir buvo surašyti tik vokiečių kalba, kurios jis nesupranta, be vertimo į čekų kalbą.

11. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal nusistovėjusią Čekijos aukščiausiųjų teismų praktiką Čekijos Civilinio proceso kodekso 261 a straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, jog skolininko nurodymas reiškia skolininko

asmens „tikslų įvardijimą“. Skolininko įvardijimas turi būti tikslus ir nepakeičiamas, arba vykdomasis raštas bent jau turi leisti aiškiai suprasti, kas yra skolininkas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad atsižvelgiant į teisę į teisingą bylos nagrinėjimą ir jos dalimi esančią teisę į gynybą galima daryti išvadą, kad Čekijos teismai šioje byloje turėtų atsižvelgti į pareiškėjo prieštaravimą dėl nepakankamo adresato (skolininko) įvardijimo pačiame pranešime apie mokesčius. Jei būtų pritarta atsakovės nuomonei, kad Čekijos institucijas saisto skolininko įvardijimas prašyme patenkinti pretenziją, pareiškėjas neturėtų jokios galimybės ginti savo teisių. Jei Čekijos administraciniai teismai neturėtų teisės spręsti dėl pranešimo apie mokesčius vykdytinumo, taip būtų paneigtas pats teisingumas. Kalbant apie pranešimo apie mokesčius įteikimą vokiečių kalba, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad siekiant apsaugoti asmens, kuriam skirti dokumentai, interesus gali būti taikomas bendras principas, kylantis iš teisės į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisės į gynybą, kad dokumentai turi būti surašyti oficialiąja valstybės, kurioje jie įteikiami, kalba arba kita kalba, kurią supranta adresatas.

12. Remdamasis šiais argumentais 2008 m. gegužės 5 d. Sprendimu *Nejvyšší správní soud* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar 1976 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvos 76/308/EEB dėl savitarpio paramos patenkinant pretenzijas, susijusias su tam tikromis rinkliavomis, muitais ir mokesčiais bei kitomis priemonėmis, 12 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad jeigu valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teisme ginčijamos pretenzijos tenkinimo priemonės, toks teismas, vadovaudamasis tos valstybės narės teisės nuostatomis, turi teisę nagrinėti, ar pretenzijos vykdymą leidžiantis dokumentas <…> yra vykdytinas ir ar jis buvo tinkamai įteiktas skolininkui?

2. Ar remiantis bendraisiais Bendrijos teisės principais, ypač teisingo bylos nagrinėjimo, gero administravimo ir teisinės valstybės, galima daryti išvadą, kad pretenzijos vykdymą leidžiančio dokumento <…> įteikimas skolininkui jam nesuprantama kalba, kuri, be to, nėra oficialioji valstybės, kurioje skolininkui jis įteikiamas, kalba, yra trūkumas, dėl kurio galima atsisakyti vykdyti pagal jį leidžiantį dokumentą <…>?“

IV — Procesas Teisingumo Teisme

13. Čekijos Respublika, Vokietijos Federacinė Respublika, Portugalijos Respublika, Graikijos Respublika, Lenkijos Respublika ir Komisija pateikė rašytines pastabas. 2009 m. gegužės 13 d. įvyko teismo posėdis.

V — Pirmasis klausimas

A — *Teisingumo Teismui pateiktos pastabos*

14. Čekijos Respublika mano, kad valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teismas neturi teisės peržiūrėti, ar vykdymą leidžiantis dokumentas yra vykdytinas ir ar jis buvo tinkamai įteiktas skolininkui. Tik valstybės narės, kurioje yra institucija pareiškėja, kompetentinga institucija gali peržiūrėti šias aplinkybes. Vokietijos Federacinė Respublika mano, kad Direktyvos 76/308 12 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad jeigu valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teisme ginčijamos pretenzijos tenkinimo priemonės, jis neturi teisės nagrinėti, vadovaudamasis tos valstybės narės teisės nuostatomis, ar vykdymą leidžiantis dokumentas yra vykdytinas ir ar jis buvo tinkamai įteiktas. Portugalijos Respublika mano, kad Direktyvos 76/308 12 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad institucija, į kurią kreipiamasi, neturi teisės peržiūrėti institucijos pareiškėjos nustatytos pretenzijos teisėtumo, nes prašymą dėl išieškojimo pateikus institucijai, į kurią kreipiamasi ji yra galutinė ir vykdytina.

15. Atsakydama į abu klausimus Graikijos Respublika mano, kad, atsižvelgiant į veiksmingos teisminės apsaugos principą, kuris yra bendrasis Bendrijos teisės principas, kylantis iš valstybėms narėms bendrų konstitucinių tradicijų ir įtvirtintas Europos žmogaus teisių ir laisvių konvencijos (toliau – EŽTK) 6 ir 13 straipsniuose, Direktyvos 76/308 12 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad jeigu valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teisme ginčijamos pretenzijos tenkinimo priemonės, jis turi teisę nagrinėti, vadovaudamasis tos valstybės narės teisės nuostatomis, ar vykdymą leidžiantis dokumentas buvo tinkamai įteiktas oficialiąja kalba arba valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, oficialiąja kalba. Lenkijos Respublika mano, kad Direktyvos 76/308 12 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad jeigu valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teismuose ginčijamos pretenzijos tenkinimo priemonės, jie neturi teisės nagrinėti, vadovaudamiesi tos

valstybės narės teisės nuostatomis, ar vykdymą leidžiantis užsienio dokumentas yra vykdytinas ir ar valstybės narės pareiškėjos kompetentinga institucija jį tinkamai įteikė skolininkui.

B — *Vertinimas*

16. Komisija mano, kad Direktyvos 76/308 12 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad jeigu valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teisme ginčijamos pretenzijos tenkinimo priemonės, jis neturi teisės nagrinėti, vadovaudamasis tos valstybės narės teisės nuostatomis, ar vykdymą leidžiantis dokumentas yra vykdytinas ir ar jis buvo tinkamai įteiktas skolininkui. Tačiau jeigu institucija, į kurią kreipiamasi, suteikė pagalbos pranešant apie vykdymą leidžiantį dokumentą pagal Direktyvos 76/308 5 straipsnį arba pagal dvišalius arba daugiašalius susitarimus tarp atitinkamų valstybių narių, valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teismas turi teisę nagrinėti, ar jis buvo tinkamai įteiktas vadovaujantis tos valstybės narės teisės nuostatomis, taikomomis įteikiant atitinkamus dokumentus. Panašiai pagal Direktyvos 76/308 8 straipsnio 2 dalį, jeigu vykdymą leidžiantis dokumentas buvo priimtas, pripažintas, papildytas arba pakeistas dokumentu, leidžiančiu vykdymą valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teritorijoje, tokie dokumentai arba sprendimai gali būti peržiūrimi teismo šioje valstybėje narėje.

17. Direktyva 76/308 įtvirtina bendras nuostatas dėl savitarpio paramos, siekiant patenkinti pretenzijas, susijusias, *inter alia*, su tam tikromis rinkliavomis, muitais ir mokesčiais[3]. Šiuo požiūriu Direktyva 76/308 įtvirtina tris skirtingas ir savarankiškas savitarpio pagalbos formas, kurias institucija, į kurią kreipiamasi[4], iš esmės privalo atlikti institucijos pareiškėjos vardu[5]. Pagal Direktyvos 76/308 4 straipsnį institucija, į kurią kreipiamasi, institucijos pareiškėjos prašymu privalo pateikti informaciją, pastarajai reikalingą jos reikalavimui įvykdyti. Pagal Direkty-

3 — Žr. Direktyvos 76/308 1 ir 2 straipsnius. Iki Direktyvos 76/308 priėmimo buvo neįmanoma vienoje valstybėje narėje patenkinti pretenzijų, pagrįstų kitos valstybės narės valdžios institucijų parengtais dokumentais. Tai, kad nuostatos dėl pretenzijų patenkinimo, priimtos vienoje valstybėje, buvo taikytinos tik tos valstybės teritorijoje, sudarė kliūtis bendrajai rinkai sukurti bei funkcionuoti ir trukdė nuosekliai ir teisingai taikyti Bendrijos taisykles bei atvėrė kelią sukčiavimams.

4 — Pagal Direktyvos 76/308 3 straipsnį „institucija, į kurią kreipiamasi“ reiškia valstybės narės kompetentingą instituciją, kuriai adresuojamas paramos prašymas.

5 — Pagal Direktyvos 76/308 3 straipsnį „institucija pareiškėja“ reiškia valstybės narės kompetentingą instituciją, kuri kreipiasi paramos dėl pretenzijos.

vos 76/308 5 straipsnį institucija, į kurią kreipiamasi, privalo pranešti skolininkui apie visus su reikalavimu[6] susijusius dokumentus, priimtus valstybėje narėje pareiškėjoje[7]. Taigi institucijos, į kurią kreipiamasi, pranešimas gali būti susijęs su pretenzija ir (arba) jos išieškojimu[8]. Pagal Direktyvos 76/308 6 straipsnį institucija, į kurią kreipiamasi, institucijos pareiškėjos prašymu privalo patenkinti „pretenzijas, kurios yra dokumento, leidžiančio vykdymą, objektas."

18. Direktyvos 76/308 7 straipsnyje įtvirtintos išsamios nuostatos ir reikalavimai dėl prašymo patenkinti pretenziją, kurį institucija pareiškėja pateikia institucijai, į kurią kreipiamasi. Be to, Direktyvos 76/308 8 straipsnio 1 dalis įtvirtina taisyklę, kad valstybė narė, į kurią kreipiamasi, pretenzijos vykdymą leidžiantiems dokumentams[9] turi taikyti nacionalinės teisės nuostatas. Todėl vykdymą leidžiantys dokumentai tiesiogiai pripažįstami ir automatiškai tokiais laikomi valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi[10], nereikalaujant specialios procedūros.

19. Todėl, kaip Teisingumo Teismas konstatavo sprendime *Elliniko Dimosio prieš Nikolaos Tsapalos ir Konstantinos Diamantakis*, akivaizdu, kad Direktyvos 76/308 nuostatos yra procesinės normos, kurios reglamentuoja tam tikrų kategorijų kitose valstybėse narėse

6 — Kurie patenka į Direktyvos 76/308 taikymo sritį.

7 — Atrodo, kad pranešimą apie mokesčius pareiškėjui įteikė Čekijos Finansų ministerija 1999 m. rugpjūčio 6 d., vadovaudamasi 1995 m. gegužės 19 d. Čekijos Respublikos ir Vokietijos Federacinės Respublikos susitarimu dėl muitinės institucijų tarpusavio pagalbos. Šio susitarimo 7 straipsnyje įtvirtinta, kad „vienos iš Šalių muitinės administracijos prašymu kitos Šalies administracija pagal taikytinus teisės aktus adresatui įteikia visus prašančiosios administracijos sprendimus ir kitus dokumentus".

8 — Todėl, mano nuomone, Direktyvos 76/308 5 straipsnyje įtvirtintos dvi skirtingos tarpusavio pagalbos formos dokumentams ir sprendimams įteikti, pirma, dokumentams ir sprendimams, susijusiems su pačia pretenzija, ir, antra, susijusiems su pretenzijos tenkinimu.

9 — Kurie patenka į šios direktyvos taikymo sritį. Žr. 2 straipsnį.

10 — „Nuo 2001 m. birželio 15 d. Tarybos direktyvos 2001/44/EB, iš dalies keičiančios Direktyvą 76/308/EEB dėl savitarpio paramos patenkinant pretenzijas, kylančias dėl operacijų, įeinančių į Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo finansavimo sistemą, ir dėl žemės ūkio mokesčių bei muitų susigrąžinimo bei pridėtinės vertės mokesčio ir tam tikrų akcizų (OL L 175, p. 17; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 12 t., p. 27) įsigaliojimo pagal Direktyvos 76/308 8 straipsnį paprastai dokumentas, leidžiantis pretenzijos vykdymą, yra tiesiogiai pripažįstamas ir automatiškai laikomas valstybės narės teritorijoje pretenzijos vykdymą leidžiančiu dokumentu, o anksčiau tokie dokumentai turėjo būti priimami, pripažįstami, papildomi arba pakeičiami dokumentu, leidžiančiu vykdymą valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teritorijoje." Žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimą *Komisija prieš Tarybą* (C-338/01, Rink. p. I-4829, 71 punktas). Taip pat žr. šio sprendimo 75 punktą. Tačiau žr. Direktyvos 76/308 8 straipsnio 2 dalį, pagal kurią valstybės narės gali nustatyti direktyvos 8 straipsnio 1 dalies ir nacionalinės teisės taikymo principo išimtis. Vis dėlto atrodo, kad Direktyvos 76/308 8 straipsnio 2 dalis nėra reikšminga prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo byloje. Čekijos Respublika akivaizdžiai nepasinaudojo galimybe nustatyti Direktyvos 76/308 8 straipsnio 1 dalies išimtį perkeldama šią direktyvą. Žr. Įstatymo Nr. 191/2004 Sb. dėl tarptautinės paramos patenkinant tam tikras finansines pretenzijas, kuris įsigaliojo 2004 m. gegužės 1 d. ir perkėlė į Čekijos teisę Direktyvą 76/308, 6 straipsnio 1 dalį, kur įtvirtinta, kad „dokumentas, kuris yra vykdomasis raštas patenkinant pretenziją institucijos pareiškėjos valstybėje, automatiškai yra laikomas vykdomuoju raštu patenkinant pretenziją Čekijos Respublikoje gavus pilną prašymą dėl išieškojimo."

iškilusių pretenzijų pripažinimą bei vykdymą ir joje nėra nuostatų dėl šių pretenzijų atsiradimo ar turinio[11].

20. Greta taisyklių dėl savitarpio pagalbos Direktyva 76/308 taip pat įtvirtina taisykles dėl to, kurioje valstybėje narėje reikia pareikšti ieškinį, jeigu suinteresuotas asmuo vykdymo procedūros metu ginčija pretenziją ir (arba) jos vykdymą leidžiantį dokumentą arba jeigu ginčijamos vykdymo priemonės. Pagal Direktyvos 76/308 12 straipsnį bylą nagrinėjančio teismo pasirinkimas priklauso nuo to, ar ginčijama pretenzija ir (arba) jos vykdymą leidžiantis dokumentas, ar vykdymo priemonės. Todėl pagal Direktyvos 76/308 12 straipsnio 1 dalį, jeigu per pretenzijos patenkinimo procedūrą ginčijama pretenzija ir (arba) jos vykdymą leidžiantis dokumentas, ieškinys pateikiamas valstybės narės, kurioje yra institucija pareiškėja, kompetentingai institucijai. Pagal Direktyvos 76/308 12 straipsnio 3 dalį, jeigu ginčijamos vykdymo priemonės, kurių imamasi valstybėje narėje, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, ieškinys pateikiamas tos valstybės narės kompetentingai institucijai. Be to, siekiant visiškai garantuoti asmens teisę ginčyti pretenziją arba jos vykdymą leidžiantį dokumentą per pretenzijos patenkinimo procedūrą, Direktyvos 76/308 12 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad institucija, į kurią kreipiamasi, gavusi pranešimą apie ieškinį, kuriuo ginčijama pretenzija arba jos vykdymą leidžiantis dokumentas, privalo sustabdyti vykdymo procedūrą, kol šiuo klausimu valstybės narės, kurioje yra institucija pareiškėja, kompetentinga institucija priims sprendimą. Nepaisant pareigos sustabdyti vykdymo procedūrą, institucija pareiškėja tam tikromis aplinkybėmis gali prašyti institucijos, į kurią kreipiamasi, patenkinti užginčytą pretenziją. Jei užginčijimo rezultatas vėliau yra palankus skolininkui, institucija pareiškėja privalo apmokėti visas išreikalautas sumas bei sumokėti reikiamas kompensacijas.

21. Nustatant kompetentingą teismą, kuriame turi būti pareikštas ieškinys, ir pareigą sustabdyti vykdymo procedūrą tam tikromis aplinkybėmis arba grąžinti išreikalautas sumas kartu su kompensacija, Direktyvos 76/308 12 straipsniu iš tikrųjų siekiama užtikrinti teisinį saugumą ir suinteresuotųjų asmenų teisės į gynybą apsaugą. Todėl nors suinteresuotajam asmeniui būtų patogiau pateikti ieškinį, pavyzdžiui, savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje, tai, kad Direktyvos 76/308 12 straipsnyje įtvirtintos jurisdikcijos taisyklės reikalauja pateikti ieškinį kitoje valstybėje narėje, nepanaikina šio asmens teisės kreiptis į teismą arba nepagrįstai neapriboja jo teisės į gynybą. Direktyvos 76/308 12 straipsnis, kuriame užtikrinamas teismo

11 — 2004 m. liepos 1 d. Sprendimas (sujungtos bylos C-361/02 ir C-362/02, Rink. p. I-6405, 20 punktas).

pasirinkimo nuspėjamumas, mano nuomone, stiprina veiksmingos teisminės apsaugos principą.

22. Todėl manau, kad Direktyvos 76/308 12 straipsniu yra visiškai suderinamos nuostatos dėl tinkamo teismo, kuriame turi būti pateikiamas ieškinys dėl pretenzijų[12] arba vykdymo priemonių Direktyvos 76/308 prasme, vietos.

23. Norint atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pirmąjį klausimą, būtina išaiškinti Direktyvos 76/308 12 straipsnio 1 dalyje vartojamas sąvokas „pretenzija ir (arba) jos vykdymą leidžiantis dokumentas“. Manau, kad šių sąvokų negalima aiškinti pagal nacionalinio civilinio proceso normas, tačiau joms turi būti suteikiama savarankiška reikšmė, kad Direktyvos 76/308 12 straipsnį būtų galima taikyti vienodai ir nuspėjamai. Jeigu būtų nuspręsta kitaip, šių sąvokų aiškinimas galėtų būti prieštaringas, ir taip būtų sumažinamas teismo vietos pasirinkimo nuspėjamumas, kuris yra Direktyvos 76/308 12 straipsnio tikslas.

24. Mano nuomone, iš pačios Direktyvos 76/308 12 straipsnio 1 dalies formuluotės matyti, kad ieškiniai, susiję su „pretenzija ir (arba) jos vykdymą leidžiančiu dokumentu“, apima ieškinius ir dėl pretenzijos teisėtumo ir vykdytinumo. Direktyvos 76/308 12 straipsnio 1 dalyje vartojama sąvoka „vykdymą leidžiantis dokumentas“ reiškia teisinį dokumentą, kurį galimą vykdyti skolininko atžvilgiu, o tokia situacija, mano nuomone, reikalauja, kad skolininkui jau būtų pranešta apie pretenziją. Vykdymo priemonių negalima pradėti, kol skolininkui nebuvo tinkamai pranešta apie pretenziją.

25. Be to, manau, kad jeigu pretenzijos teisėtumui ir vykdytinumui galėtų būti taikoma dviguba valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingų institucijų kontrolė, būtų neatsižvelgiama į Direktyvos 76/308 tikslus, nes taip būtų reikalaujama, kad pretenzija atitiktų ir valstybės parės pareiškėjos, ir valstybės narės, į kurią kreipiamasi, teisę, o to direktyvos 8 straipsnio 1 dalimi ir siekiama išvengti[13].

12 — Ir (arba) jų vykdymą leidžiančių dokumentų.

13 — Nepaisant to, kad Direktyvos 76/308 8 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta nacionalinės teisės taikymo išimtis, iš tiesų ši nuostata neleidžia valstybės narės, į kurią kreipiamasi, valdžios institucijoms ginčyti pretenzijos vykdymą leidžiančio dokumento teisėtumą arba vykdytinumą; ji tiesiog leidžia šioms institucijoms tik pritarti šiam dokumentui ir nedaro įtakos šios direktyvos 12 straipsnyje nustatytoms jurisdikcijos taisyklėms. Šiuo klausimu žr. Direktyvos 76/308 8 straipsnio 2 dalies trečią įtrauką. Reikia pažymėti, kad Direktyvos 76/308 8 straipsnio 2 dalies trečia įtrauka pritarimo procesą įvardija kaip „formalumus“. Taip pat žr. 2002 m. gruodžio 9 d. Komisijos direktyvos 2002/94/EB, nustatančios išsamias Tarybos direktyvos 76/308/EEB dėl savitarpio paramos patenkinant pretenzijas, susijusias su tam tikromis rinkliavomis, muitais ir mokesčiais bei kitomis priemonėmis, tam tikrų nuostatų taikymo taisykles (OL L 337, p. 41; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 12 t., p. 299) 11 straipsnio 1 dalį, kurioje įtvirtinta, kad „institucija, į kurią kreipiamasi, neturi abejoti dėl dokumento arba sprendimo, apie kurį prašoma pranešti, teisėtumo“.

26. Todėl iš Direktyvos 76/308 12 straipsnyje įtvirtintų jurisdikcijos taisyklių matyti, kad šioje byloje tinkami teismai ginčyti pranešimą apie mokesčius ir jo įteikimą 1999 m. yra valstybės narės, kurioje yra institucija pareiškėja, būtent Vokietijos Federacinės Respublikos, teismai. Pareiškėjas, tvirtindamas, kad jis nebuvo tinkamai nurodytas kaip skolininkas pranešime apie mokesčius ir kad 1999 m. šis pranešimas apie mokesčius jam buvo įteiktas netinkamai, iš tikrųjų ginčija ir paties pranešimo apie mokesčius teisėtumą ir vykdytinumą.

27. Todėl pagal Direktyvos 76/308 12 straipsnio 1 dalies nuostatas pareiškėjas turi pateikti ieškinį dėl pranešimo apie mokesčius teisėtumo ir vykdytinumo Vokietijos Federacinės Respublikos kompetentingai institucijai. Tai, kad pranešimą apie mokesčius įteikė Čekijos valdžios institucijos Vokietijos valdžios institucijos vardu ir jų prašymu, mano nuomone, nedaro įtakos jurisdikcijos taisyklėms, įtvirtintoms šios direktyvos 12 straipsnyje. Tai, kad valstybė narė paprašyta suteikė praktinę pagalbą kitai valstybei narei, *inter alia,* suteikdama informacijos ar įteikdama dokumentus, nedaro įtakos šioms jurisdikcijos taisyklėms[14].

28. Todėl manau, kad Direktyvos 76/308 12 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad jeigu valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teisme ginčijamos pretenzijos tenkinimo priemonės, jis neturi teisės nagrinėti, ar vykdymą leidžiantis dokumentas yra vykdytinas, taip pat peržiūrėti šio dokumento tinkamo įteikimo skolininkui teisėtumą.

VI — Antrasis klausimas

29. Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar pranešimo apie mokesčius įtei-

14 — Mano nuomone, Direktyvos 76/308 4–6 straipsniai atitinkamoms valstybės narės institucijoms suteikia galimybę prašyti atitinkamų institucijų kitoje valstybėje narėje informacijos, dokumentų ir sprendimų įteikimo bei pretenzijų patenkinimo. Mano nuomone, Direktyvos 76/308 4–6 straipsniai neįpareigoja prašyti tokios pagalbos. Kiekviena valstybė narė turi įvertinti, ar jai reikia tokios paramos iš kitos valstybės narės. Pagal analogiją žr. 2007 m. rugsėjo 27 d. Sprendimą *Twoh International BV prieš Staatssecretaris van Financiën* (C-184/05, Rink. p. I-7897, 32 punktas), kuriame buvo nagrinėjama 1977 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyvos 77/99/EEB dėl valstybių narių kompetentingų institucijų tarpusavio pagalbos tiesioginių ir netiesioginių mokesčių srityje (OL L 336, p. 15; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 3 t., p. 82) 2 straipsnio 1 dalis. Dar kartą pažymėčiau, kad pranešimas apie mokesčius buvo įteiktas ne pagal Direktyvos 76/308 5 straipsnį.

kimas pareiškėjui vokiečių kalba, kurios jis, pasirodo, nesupranta, ir kuri, be to, nėra oficialioji Čekijos Respublikos kalba, yra trūkumas, leidžiantis nutraukti vykdymą pagal tokį pranešimą.

30. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant pagal EB 234 straipsnį tik nacionalinis teismas, nagrinėjantis bylą ir turintis prisiimti atsakomybę dėl priimsimo sprendimo, atsižvelgdamas į konkrečias aplinkybes, turi įvertinti tiek prejudicinio sprendimo reikalingumą savo sprendimui priimti, tiek Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, kai pateikiami klausimai yra susiję su Bendrijos teisės išaiškinimu.[15]

31. Tačiau Teisingumo Teismas taip pat konstatavo, kad išimtinėmis aplinkybėmis, siekdamas patikrinti savo paties kompetenciją, jis gali įvertinti sąlygas, kuriomis į jį kreipėsi nacionalinis teismas. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo galima, tik jeigu yra akivaizdu, kad prašomas Bendrijos teisės išaiškinimas neturi jokio ryšio su pagrindinės bylos aplinkybėmis arba dalyku, jeigu problema hipotetinė arba jeigu Teisingumo Teismas neturi būtinos faktinės ir teisinės informacijos, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus[16].

32. Mano nuomone, klausimas, ar pareiškėjui turi būti įteiktas pranešimo apie mokesčius vertimas, yra su šio pranešimo vykdytinumu susijęs klausimas ir todėl jį turi nagrinėti valstybės narės, kurioje yra institucija pareiškėja (šioje byloje – Vokietijos Federacinės Respublikos), kompetentingos institucijos. Todėl manau, kad pagal Direktyvos 76/308 12 straipsnio 1 dalį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nėra kompetentinga institucija peržiūrėti pranešimo apie mokesčius vykdytinumą ir kad antrasis šio teismo pateiktas klausimas yra hipotetinis ir todėl akivaizdžiai nepriimtinas.

15 — 2005 m. balandžio 12 d. Sprendimas *Keller* (C-145/03, Rink. p. I-2529, 33 punktas) ir 2007 m. liepos 18 d. Sprendimas *Lucchini* (C-119/05, Rink. p. I-6199, 43 punktas).

16 — 2001 m. kovo 13 d. Sprendimas *PreussenElektra* (C-379/98, Rink. p. I-2099, 39 punktas); 2002 m. sausio 22 d. Sprendimas *Canal Satélite Digital* (C-390/99, Rink. p. I-607, 19 punktas) ir 2008 m. rugsėjo 11 d. Sprendimas *Eckelkamp ir kiti* (C-11/07, Rink. p. I-6845, 28 punktas).

VII — Išvada

33. Todėl dėl nurodytų priežasčių manau, kad Teisingumo Teismas į pirmąjį pateiktą prejudicinį klausimą turėtų atsakyti taip:

1976 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvos 76/308/EEB dėl savitarpio paramos patenkinant pretenzijas, susijusias su tam tikromis rinkliavomis, muitais ir mokesčiais bei kitomis priemonėmis (su pakeitimais), 12 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad jeigu valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teisme ginčijamos pretenzijos tenkinimo priemonės, toks teismas, neturi teisės nagrinėti, ar vykdymą leidžiantis dokumentas yra vykdytinas, taip pat peržiūrėti šio dokumento tinkamo įteikimo skolininkui teisėtumą.